

Makói Független Újság

POLITIKAI NAPILAP

Felelős szerkesztő: Dr. Kiss Pál.
FELELŐS SZERKESZTŐ TELEFON-SZÁMA: 63.Szerkesztőség és kiadóhivatal
Dessewffy-tér 7. szám alatt.Telefon szám 124.
Hirdetéseket díjszabás szerint közlünk.Kiadó és laptulajdonosok:
Dr. Kiss Pál és Lepsits Kálmán.

A tanítók.

Makó, dec. 8.

Magyarország összes tanítói öszszegyültek mára Budapesten. Nem valami kéjtudatos hajlam, se nem valami találkozási vágy vitte fel az ország fővárosába kulturánk e derék harcósait, hanem hajtotta őket a mindenek fölött uralkodó — *gyomor*. Megélhetésüknek égető kérdése.

Összegyültek és tanácskoztak, hogy miként is lehetne javítani nyomorult helyzetükön. Tanácskozásuk eredménye az, hogy kimondták a — *strájkot*. Nem a tanítást fogják abbahagyni, nemzetüknek még annyit sem akarnak ártani. Nevelik tovább is az utánunk jövő nemzedéket minden szépre, jóra, nemésre, kulturára szóval nyomorult sorsban, éhesen is használnak annyit e nemzetnek, mint kivülök senki más.

Strájkjuk azonban olyan, melyet, ha végighajtanak, nem az ő vétkük, de csunya szűgyene lesz a magyar nemzetnek.

Mert azt mondták ki, hogy míg a helyzetük a mostaninál jobbra nem fordul, semmiféle kulturális és társadalmi mozgalomban nem fognak részt venni. Az indok erre az, mert anyagi helyzetük olyan silány, olyan nyomorult, mely nem engedi meg a kulturális és társadalmi mozgalmakban való részvételüket.

Igy a tanítók. Eikeresedésük igazán indokolt, jogosult. S nincs reményük se, mely helyzetük javítását valóra válthatná Tisza István gróf éppen tegnap szónokolt a munkapárt élénk tapsai közt, hangoztatván, hogy a tanítók panasza indokolatlan. A vezér-gróf elítélte az „illetmények felemelésére irányuló izgatató felszólalásokat.”

A tanítók fizetése ma egy fillérrel se több, mint egy béres bére. A mai drágaság mellett egy jó béres 400-600 korona bért kér és — teljes ellátást, amit meg is kap. A teljes ellátás — szintén a drágaság figyelembevételével — legalább 600-800 koronára bizvást tehető. Vagyis 1200-1400 korona értékűt kap évenként bérében még a béres is. A tanító meg 1000-1200 koronát kap az ő munkájáért.

Hiszen munka, fárasztó munka s becsülésre méltó a béres munkája is, de mi lehet az a tanító felelősségteljes és nemzeti fontossággal bíró kulturális munkája mellett.

Tisza István gróf és társai azonban nem taksálják többre a tanító munkáját, mint a béresét, mert nem akarnak nekik több díjazást adni, mint a béreseknek.

Rettenetesen gonosz cinismus különben az a modor, melyben Tisza gróf e kérdést tárgyalja.

„Nem tudom mi lesz ebből az országból és nem tudom, mi lesz az adófizető közönségből ebben az országban”, ha a tanítóknak jobb fizetést adnak, így szaval a gróf. Szóval bele pusztulna ez a szűgyény ország, hogyha összes tanítói részére 2-3 millió koronával adna évente többet a mai éhbérnél. — Az a Tisza tud így izgatni, aki a véderőjavaslatokra kijelentette, hogy ezeknek törvényre jutását kéri, sürgeti s követeli és azt kívánja, hogy az országgyűlés e katonai javaslatokat minden gondolkodás nélkül szavazza meg. A tanítóknak 2-3 millió kellene évenként, a véderőjavaslatokban évi 100 milliónál is többet követel tőlünk az armádia. A tanítóknak nem adnak Tiszák, az armádiának szives örömet megadnak akár ezerannyit.

De hát Tiszákból az életösztön szól. Nekik ösztönük parancsolja úgy, hogy ne legyen itt ebben az országban annyi s olyan elégedett tanítói kar, mely az igazi kulturális munkát teljessé tegeve. A kulturánkba fejlődésbe jön, ellensége lesz ez a Tiszák jogtalan és erkölcsstelen egész uralmának. Nekik kulturálatlan, buta tömeg kell, mely hatalmuk előtt, pénzük s pálinkás butykosuk előtt hasra vágódik.

A Tiszák uralma a kulturálatlan butaságon épült s csakis azon tudja magát fenntartani. Ezért nem kell jóllakott, elégedett s kulturált képző tanító a Tiszák uralmának. A Tiszák miatt kell elszenvetnünk azt a nemzeti szűgyent is, hogy a tanítók kulturális és társadalmi strájkot mondtak ma ki azért, mert anyagilag nyomultak arra, hogy ilyen munkát végezhesse nekik.

— **A református egyházból.** A makói református egyház presbiteriuma ma délelőtt Nagy Károly lelkész elnöklete alatt ülést tartott, melyen több fontos egyházi ügyet intézett el. Az egyházkerületi főjegyzői állás leendő betöltésénél, mely *Dissewffy* József debreceni lelkész lemondásával üresedett meg, az egyháztanács egyhangulag *Futó* Zoltán szentesi lelkészre, míg az egyházkerületi tanácsbírói állás betöltésénél *Jánossy* Zoltán debreceni lelkészre adta szavazatát. — *Kósdy* János segéd-lelkész részére az egyház tanácsa január 7-ig való szabadságot engedélyezett, amikor a káplánnak itt levő ideje éppen ki is telik. Szabadságért folyamodott az egyház másik káplánja, *Szendrey* József is. Március 1-ig kérte most folyó szabadságának a meghosszabbítását. A presbiterium megadta neki, de azzal a feltétellel, hogy január 1-től kezdve fizetést nem kap. A *Kósdy* János távozásával megüresedett újvárosi segéd-lelkészi állásra pályázatot hirdet az egyház.

Református vallásos estélyek.

Az első est 14-én lesz.

Makó, dec. 8.

A makói nagy reformátusegyház vezetősége pár év előtt dicséretes újítást hozott be arra nézve, hogy a hívek közt bizonyos elevenséget, a hit és más tudományok iránt némi érdeklődést keltsen. Ugynevezett református vallásos estélyeket rendez a téli hónapokban, amelyeken azonban nem kizárólag vallásos dolgokkal foglalkoznak, hanem a különböző tudományok körébe vágó előadásokat is tartanak a nép részére.

Az idei téli évadra most állították össze a programot a következőképpen:

December 14. Belvároson: Nagy Károly lelkész, Bánffy József dr. árvaszéki ülnök. Újvároson: Bereczky László lelkész, Czirbusz István igazgató. Aradi-utcán: Kocsis János külterületi hitoktató-lelkész, Németh Sándor tanító.

December 21. Belvároson: Kun Zoltán segédlelkész, Kásy Gyula tanító.

Január 11. Belvároson: Kocsis János külterületi hitoktató-lelkész, Szalóky József tanító. Újvároson: Szendrey József segéd-lelkész, Gyenge András tanító. Aradi-utcán: Nagy Károly lelkész, Czirbusz István igazgató.

Január 18. Belvároson: Bereczky László lelkész, Barczán Endre főgimnáziumi tanár.

Január 25. Belvároson: Szendrey József segéd-lelkész, Doma Lajos tanító. Újvároson: Kocsis János külterületi hitoktató-lelkész, Szendrey Lajos tanító. Aradi-utcán: Bereczky László lelkész, Szalóky József tanító.

Január 28. Honvédban: Szendrey József segéd-lelkész, Szendrey Lajos tanító.

Február 1. Belvároson: Nagy Károly lelkész, Buda Gyéza főgimnáziumi tanár.

Február 8. Belvároson: Kocsis János külterületi hitoktató-lelkész, Teleky Sándor tanító. Újvároson: Bereczky László lelkész, Bánffy József dr. árvaszéki ülnök. Aradi-utcán: Szendrey József segéd-lelkész, Doma Lajos tanító.

Február 15. Belvároson: Az újvárosi segéd-lelkész, Czirbusz István igazgató.

Február 22. Belvároson: Bereczky László lelkész, Nagy Lajos tanító. Újvároson: Nagy Károly lelkész, Kiss János tanító. Aradi-utcán: Az újvárosi segéd-lelkész, Mágóri Sámuel tanító.

Február 25. Honvédban: Az újvárosi segéd-lelkész, Irlanda Dezső tanító.

Február 29. Belvároson: Nagy Károly lelkész, Nagy Gábor tanító.

Újvároson: Bereczky László lelkész, Szalóky József tanító. Aradi-utcán: Szendrey József segéd-lelkész, Raf-fai Endre tanító.

Itt említjük meg, hogy a református egyház tanácsa mai ülésében elhatározta, hogy azokba az iskolahelyiségekbe, ahol ezeket a felolvasó estélyeket tartják, villanyvilágítást vezetett be.

Az aggság halottja.

Nyomor elől a halálba.

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 8.

Azok, kik egykor jobb napokat láttak és ez az állapot a sors véletlen fordulata folytán megváltozik, azok igen gyakran meghasonlanak az étellel. Azután ha a változott sors terheit elviselhetetlennek találják, könnyen el is dobják maguktól az életet.

Nagy Sára kunágotai asszony a napokban mult el 82 éves, ki valamikor jobb napokat látott. Háza, földje és pénze volt. Mindent elvitte a váltó kezesség, azután meg az adó és kamat.

A szerencsétlen öreg asszony mindenéből kiforgatva 15-20 év óta már csak mások könyörölteségéből élt és hol egyik, hol a másik ismerősénél tartózkodott.

Legutóbb *Antolik* Mátás kunágotai gazdálkodó szánta meg a mindenki által elhagyott beteges öreg asszonyt. Házába fogadta. Körülbelül fél éve lakott már Nagy Sára *Antolik* Mátáséknál. Nem lett volna itt semmi baja, de ő már dolgozni semmit sem tudott és borzasztó módon elkeseredett, hogy kegyelem kenyéren kell élnie.

Pár héttel ezelőtt buskomorság lepte meg az öreg asszonyt és ekkor érlelődött meg lelkében az öngyilkosság gondolata is.

Tegnap délután *Antolikék* valahová lakodalomba mentek, odahaza házőrzőnek az öreg asszonyt hagyták.

A lakodalomból *Antolikék* csak éjjel után tértek haza. Zörgétni kezdtek az ajtón, de most nem felelt, nem jött az öreg asszony, ki máskor a legkisebb neszre felébredt.

Antolik figyelembe véve az öreg asszonynak heteken át tapasztalt buskomorságát, mindjárt rosszat sejtett, azért befeszítette a konyha ajtaját és ott találták az *öreg asszonyt felakasztva holtan a gerendán*.

Azonnal értesítették a hatóságot, mely megállapította, hogy bűntény nem forog fenn, megadta az életben oly sokat szenvedett öreg asszony temetéséhez az engedélyt.

A hazai iparért.

A miniszter rendelete.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 8.

A kereskedelmi miniszter ma Csanádvármegye alispáni hivatalához körrendeletet küldött, amelyben utalva arra, hogy a hazai ipar fejlesztéséről szóló törvény értelmében egyes szükségleti cikkek csak abban az esetben szerzethetők be a külföldről, ha erre vonatkozólag tőle előzetes engedélyt kaptak, az eljárás egyszerűsítése okából megengedte, hogy a rendes szükségletben előforduló és Magyarországon ez idő szerint még nem gyártott alábbi cikkek-ből az 1912-ben esetleg felmerülő szükséglet minden külön engedély nélkül a külföldről fedeztethesék.

Ezek a cikkek a következők: ak-taruzógép, ampéreméter (iskolai célokra beföldön is készül), analízis-tételek, darabos arabmégga (oldott Magyarországon is készül, ár, aszbesztlemes, aszbesztzinór, bársony (plüss készül az országban), cörnagomb, cipőgomb, cipészvarrógép, csontgomb, ébresztő-óra, falikarpt papirosból (vászos vászonból Magyarországon is gyártják), fénymá-soló milliméterpapiros, forgópisztoly (automata-pisztoly a beföldön kész-ül), grafit olvasztógépjel, gummi-ágybetét, habkő, hajnyírógép, hege-tűhúr, horgolóti, irógép, irógépalk-trészek (irógépalkékek készülnék az országban), ivlámpaszén, kalhro-méter, kézi nyomda gummiból, lég-sulymérő, litográfiai kő, másolóvá-szon, összeveszhető mérőpálea, mé-rőszalag vászonból, mikroszkop (is-kolai célra a beföldön is készül), milliméterpapiros tekeresben (ívekben Magyarországon is készülnék) minium (ólompapír), nyomdakő, olló (íródei és sebészeti olló a beföldön is kész-ül), óra (zsebrót és villamos-üzemű órát Magyarországon is gyár-tanak), óraüveg, palatábla, palavessző, planiméter, platina-cikkek laborató-riumi célokra, poliméter, sztanioipa-riros, szíjgyártóti, szivacs, üveg-gyöngy, üvegtoll, varrógépti, voltmó-ter (iskolai célra Magyarországon is készülnék).

Sztrájkolni fognak a tanítók?

— Saját tudósítónktól. —

Makó, dec. 8.

Az Állami Tanítók Országos Egye-sülete ma délelőtt népes ülést tartott, amelyen a fizetés javítás és a drága-sági pótlék ügyében indítandó moz-galom részleteit vitatták meg. A gyű-lés igen viharos lefolyású volt, nem egy alkalomból igen hangosan nyi-latkozott meg a tanítók elégedetlen-sége.

Blázsik Mihály elnöki megnyitója után Pozsik Béla szolnoki tanító is-mertette a memorandumot, amelyet a Tanítók Országos Egyesülete a kultuszminiszterhez akar benyújtani a fizetésjavítás tárgyában. A memo-randum felolvasása után, amelyet rendkívül gyakran zavart meg az elégedetlen tanítók közbeszólása és ellenkezése, Czabán Samu nagyszé-nási tanító azt indítványozta, hogy ne fogadjanak el semmiféle memo-randumot, ne küldözzenek több de-putációkat, hanem mondják ki ha-tározatilag, a tanítók rossz anyagi helyzetére való tekintettel, hogy min-den kulturális és társadalmi mozga-lomból kivonják magukat.

Czabánnak a tanítók sztrájkját célzó indítványát a gyűlés lelkes örömmel fogadta. Czabán ezután Tisza beszé-dét olvasta fel, amely a nemzeti

munkapárt tegnapi ülésén hangzott el. Az elnök kijelentette, hogy fol-osztatja a gyűlést, miután a tanítók tanácskozása nem politikai jellegű. Tisza beszédét a gyűlés résztvevői abcugolással fogadta s a látma oly nagy volt, hogy az elnöknek tíz perere fel kellett függesztenie a ta-nácskozást. A gyűlés ezután elfogadta Czabán indítványát.

Leleplezett hamisbukás.

Egy hitelező furfangos fogása.

(Saját tudósítónktól.)

Makó, dec. 8.

Grünfeld Lipót dunaföldvári szücs-mester ellen budapesti hitelezői fel-jelentést tettek a csendőrségnél ha-nis bukás miatt. A feljelentésnek nem mindennapi története a kö-vetkező:

Az egyik hitelező, aki sejtette, hogy Grünfeldnek eldugott áruí vannak, egy csinos hivatalnokát küldte el Grünfeldhez, hogy a helyzetről tájékoztódjék. A szücs-mester nem volt odahaza, csak en-nek tízenyolc éves leánya, aki már özvegyasszony. A fiatalember ke-reskedőnek mutatkozott be és szücs-árakat keresett megvételre. Közben udvarolni kezdett az asszonykárak. Panaszkodott, hogy az üzletben már csak nagyon kevés áru van. A fiatal asszony erre bátran kijel-entelte:

— Oh, van még nekünk sok árunk, de máshol!

Erre elvezelte a fiatalembert egy helyre és egy ládában sok szücs-árut mutatott neki.

— Ezenkívül — mondotta az asszony — még Ujpesten egy ro-konunknál van áru, de azt majd csak a papa fogja megmutatni.

Az állítólagos kereskedő elbu-cszott azzal, hogy még majd vissza fog jönni. Azonnal a csendőrségre ment és megtette a feljelentést Grünfeld ellen. Grünfeld azt állítja, hogy ládában levő árakat kézzizá-logul adta; Ujpesten pedig nincsen neki semmiféle áruja.

A csendőrség folytatja a nyomozást. Grünfeld néhány hónap óta 12.000 korona árutartozást és 6000 korona készpénztartozást csinált és nem tudja kimutatni, hogy hová tette a pénzt.

Az „ÓRANGYAL”

disztemetkezési vállalat

tisztelettel tudatja a n. é. kö-zönséggel, hogy temetkezéseket, temetésekhez való gyászcikkek-et a legegyszerűbbtől a leg-diszesebbig — a mai modern kor és ízlés szerinti kiállítás-ban — a legszolidabb árban eszközöl. Ravatalozásért és gyászkocsiért külön díj nem számítatik. Tölgyfa keresztek és fejfák a legolcsóbb árban szereszthetők be nálam. A név-felirat arany és ezüstözéséért külön díjat nem számítok fel.

B. pártfogást kérve: 161

özv. Gyurik Lajosné,

Kenyér-piac. (Tókey-házban.)

NAPI HIREK

Tájékoztató,

Naptára. December 9. Szombat. Római kath. Leokádia. Gör. kath. November 26. Nikon. — Nap két 7 óra 36 perckor, nyug-szik 4 óra 7 perckor.

Időjárás. A budapesti meteorológiai in-tézetnek Makóra érkezett jelentése sze-rint a következő időjárás várható: He-lyenként éjjeli fagy és délnyugaton esá-padék várható. — Sürgönyprognózis: Éj-jeli fagy s nyugaton, délen elvélve esá-padék. Délibőmértéklet: 3-8 fok Celsius.

— Szabadságon. Dózsa Sámuel dr. Csanádvármegye főügyésze most vette ki négy hétre terjedő szabadságát és a mai nappal dél-vidékre utazott.

— Választások az izraelita egy-házban. A makói izraelita hitköz-ségben ez év végével lejár a kép-viseletestület, valamint az előljá-róság tagjainak három éves meg-bizátása. A képviselőtestület 31 tagját vasárnap választják meg Dallos Sándor dr. elnöklésével. A választás délelőtt 10 órakor veszi kezdetét és szavazatokat déli 12 óráig fogad el a választási bizót-ság. A választásokat a Ghewra-Kadisa nagy termében ejtik meg.

— Tüz. Az éjjel még eddig isme-rotlen okból legyulladt Magyarbá-n-hegyesen Zsilinszky György háza és teljesen leégett. A kár 2000 ko-rona, mely biztosítás folytán meg-térül.

— Le a copfokkal! Tegnep leg-felsőbb edikumot bocsátottak ki, mely megengedi a copfok levágá-sát. A külföldi naptár bevezetésé-nek kérdését a kabinet fogja elin-tézni. Shushu elfogadta a császár feletti gyámságot. Sucsang, akinek szintén felajánlották ezt a méltósá-got, nem fogadta el. A trón a visszautasítást azonban nem vette tudomásul. Kinában e szerint most már szakítanak a copfokkal. Bol-dog khinaiak. Mikor jutunk mi még magyarok oda, hogy itt ne legyen annyi a copf. Mert nálunk sok, nagyon sok a copf, leginkább a közigazgatásban.

— Javíthatatlan inasgyerek. Az ipar-iskola igazgatója ma panaszt emelt a rendőrségen Kormos Ferenc nevű inasgyerek ellen, ki a farsait a ta-nora befejezése után késsel szokta üldözni. Az inasgyereket a rendő-rségre kísérték, hol megmozdították és nála különféle támadó szerszámokat, mint kés, tör, reszelőt találtak. A gyilkos szerszámokat a rendőrség az mastól elvette és egy pár nyakleves kiutalványozása után elbocsátotta.

— Az új kocsi. Zatykó György csanádapácai ember a héten ko-csijával igyekezett a tanyáról haza. A falu végén a kocsmába előtt megállott egy pohár borra. Mikor Zatykó a lovak istrángjait leve-tette, egy idegen embert pillantott meg a kocsmában előtt áldogálni, ki őt barátságosan megszólította és kocsisnak ajánlkozott. Minthogy Zatykónak éppen kocsisra szük-sege volt, csakhamar kész volt közte és az idegen közt az alku, még a nevé sem kérdezte meg az idegennel. Zatykó most már nyu-godtan tért be kocsmába, mert a lovak őrzését új kocsisára bizta. Mikor Zatykó ugy egy óra mulva kijött a kocsmából nem volt már se kocsi, se ló. Elhajította az új kocsi, de hogy hova, senki se tudja. Most a csendőrség keresi az új kocsi, kiről sejtik, hogy Budai István nagy bajomi ember, ki hasonló cselekményért már több ízben büntetve volt.

— Sógorasszonyok háboruja. Kába Péterné és Kába Jánosné nagylaki asszonyok, dacára annak, hogy só-gorasszonyok voltak, nem a legjobb viszonyban, sőt haragban éltek egy-mással. A két sógorasszony ma dél-előtt a piacon találkozott egymással. Előbb heves szóvitába elegyodtek el. A sógorasszonyok egymást kölcsö-nösen följelentették.

— Verekedés egy társas körben. Kisházi Elek és Borbély József ma-gyarbánehgyesi lakosok már évek óta feszült viszonyban éltek egymás-sal és ahol csak tehették bosszantot-ták egymást. A sok apró tüszurás éveken át erős bosszút érlelt meg mindkettőnek lelkében és ez már ré-gen kitérésre várt, de eddig még nem kínálkozott rá kellő alkalom. Tegnep este a polgári olvasó körben jött össze a két haragos ember. Egy darabig csak farkasszemet néztek egymással majd a szóbeli sértoge-tésre került a sor, minek aztán pa-rázs veszekedés lett a vége. A harc-ban a győztes fél Borbély József volt, ki véresre verte Kisházit. El-lone súlyos testi sértés miatt indult meg az eljárás.

— Kofák egymás között. Kuglai Julianna és Horváth Mária makói ko-fák ma délelőtt a hetipiac alkalmával holmi esokélységen összeverekedtek és volt dolga a garabolyoknak. A kedélyes kis kofaháborúnak a rend-őrök vetettek véget, kik mindkettőt bekísérték és megindították ellenük az eljárást.

— Elfogott kőbor cigányok. A nagylaki csendőrség tegnep egy 5 tagból álló kőbor cigány bandát fo-gott el, mely a közbiztonságot veszé-lyeztette Nagylakon. A kőbor cigá-nyokat illetégségi helyeikre kísérik.

— A gyorsmotor összeütöközése Makó és Kiszombor között nem kéltene olyan izgalmas érdeklődést, mint a szom-bati műsor, amellyel az Uránia-szín-ház ma a közönségnek kedveskedik. Gyönyörű, teljesen új képekből álló műsoron kívül szenzációs hüvészeti mutatványokkal ejti bémclatba a közönséget Willmann Fränkl hüvész király, akinek csodálatos produkciói utolérhetetlenek s aki oly izgalmas és érdekesítő dolgokat fog bemutatni, hogy ez magában megérdemli a kö-zönség legnagyobb fokú érdeklődését. Az Uránia szombati műsora ezáltal olyan meglepetéseket ígér, amelyek nem mindennapiak. A „Makrancos hölgy” az angol lángelme örök szép alkotását több mint ezer méteres kép-ben mutatják be a legelőkelőbb párisi színészek. A műsor többi száma er-dekesebbnél érdekesebb látványosság. A ma esti előadás ritka szenzációt megérdemli a közönség fokozott figyelmét.

— Az enyhe ősz. Október végén és november elején ugyan lehullottak a falevelek s szabály szerint immár eszapuzon kellene a fáknak állani hirdetőn a telet is, amely itt van a nyakunkon. Igen ám, de a fák az idén nem respektálják a szabályokat és sok helyen majdnem buja lomb-jaik vannak, különösen pedig azok-nak, amelyek korán indulnak herva-dásnak. A főváros budai oldalán nagy számmal lehet látni olyan gesz-tenyefákat, amelyek annak idején másodsor virágoztak s amelyeknek módjukban állott leveleket is hajtani. Ezeknek a fáknak ideo zöld levelei vannak, talán hajlandóságot mutatva arra is, hogy a jelentkező gyümöl-éseket beföldjék. Kint a vidéken is igen gyakori volt a másodvirágzás és a lombosodás. És vannak vidékek, ahol tíz fa közül hat-hét a tavaszról beszél, madarakat is csalogatva a lombjai közé. Az sem ritkaság, hogy itt-ott egyik-másik almafa másodter-mést hozott, ka nem is olyat, amely ehető. A nógrádmezei Bujákról po-dig azt írják, hogy ott a tearózsák szabadban nyílnak. Szóval az ideo ősz derekasan viselte magát, minden tekintetben szakítva a szabályos őszökkel, amelyek hidegek, havasok szoktak lenni. Ugy látszik azonban,

hogyan a mostani ősznek ez a dicsősége már csak napokig tart, mert az éjjeli fagyok az egész vonalon beköszöntenek s ezzel az őszi csodáknak egyszerre vége szakad.

x Naponta friss „Baksör“ kapható Érdeky József Barcsay-utcai vendéglőjében.

Hét vármegye betörője.

— Saját tudósítónktól. —

Debrecen, november 8.

Tegnap a délutáni órákban nagy feltűnést keltett a város élénk forgalmu Piac-utcájában, hogy hat esendő kegyetlenül megláncolva egy erőteljes kinézésű munkást kísért végig.

A megvasalt ember Pleskó Géza volt, aki hét vármegyét tartott hetek óta rettegésben betörőbandájával. Pleskó Géza a bűnkrónikákban ismert alak, mert az alig 30 éves ember tíz évet töltött el eddig az ország különböző fegyházaiban.

Pleskó a múlt hét végén Debrecenben ödöngött s egy nagyszabású betörést tervezett ki. Az általa alakított bünszövetkezet két tagját szombaton a városba hívta s közölte velük, hogy vasárnap éjszaka *Deutsch Hermann* debreceni fűszernagykereskedő Hatvani utcán lévő boltját fogják kifosztani. Pleskó néhány filényi vásárlás ürügye alatt a boltban jól körülnézett s észrevette, hogy a Wertheim-szekrény az ajtó mellett áll. Néhányszor megfordult még az üzletben s rögtön tisztában volt azzal, hogy a betörést az udvar felől kell megkísérlni.

Társával vasárnap éjjel végre is hajtották a betörést. Sikertelenül a üzletet kifosztani. A Wertheim-szekrényből a betörők több ezer korona készpénzt vittek el. A szekrényt kilenc helyen furták meg. A zsákmányt még éjszaka elutaztak Debrecenből. Nyiregyháza osztoztak meg a pénzen, de mivel a bünszövetkezet egy-egy tagjára kevés jutott, elhatározták, hogy Nyiregyháza templomi betörést követnek el. Pleskó és két társa kifosztotta a templomot, míg a banda többi tagja a vidéken működött sikeresen.

Pleskó Géza bandáját nagy esendőri készenlét nyomozta mindenfelé, végre *Kotán Ferenc* tiszapolgári esendőőrsvezető, aki *Vitális Imrét*, a bihari haramiát is agyonlőtte. *Bleyer Rezső* nevű nyiregyházi esendőőrsvezető társával kézrekerítette.

Pleskó a esendőörökkel szembe szállt. Késsel támadt rájuk, de hamar ártalmatlanná tették. A veszedelmes ember bevallotta, hogy három hónap alatt Bihar, Hajdú, Szabolcs, Szatmár, Ung, Máramaros és Ugocsa megyében több mint száz betörést követett el. Legtöbb helyen Hajdú és Szatmár megyében működött. Bandája öt tagból áll, akik közül kettőt, *Varga Sándor* és *Béres István* nevű csavargókat elfogták. Még három cinkos van hátra, akiknek kézrekerítése rövid időn belül sikerülni fog.

Sarokház eladás.

Hosszú- és Paradicsom-utca sarkolatán az ártézikut előtt a 29. szám alatti

sarokház

szabad kézből eladó. Értekezni lehet *Rosner Izrael*el, lakik özv. *Panyor Mihályné* házában, Gróf *Vay-utca* 9. szám alatt.

Közgazdaság.

Gabona árak:

Buza:	22 - 22.20	„
Kukorica:	17 - 18	„
Árpa:	18 -	„
Zab:	19 - 19.20	„

Az árak 100 kilogrammonként értendők.

Hagyma árak:

Vörshagyma:	12 - 13	K.
Foghagyma:	15 - 16	„
Petrezselyem:	15 - 16	„
Sárgarépa:	10 - 12	„
Dughagyma:	8 - 9	„

A hagyma árak 100 kilónként értendők.

Makói Uránia-színház.

Holnap, szombaton

Csodás bűvész mutatványok az URÁNIÁBAN.

Utolérhetetlen a bűvészetterén a nagy

Willmann Fränkl

Bámulatos dolgok.

Az ördök pirulái. A bűvös serleg, és az elképzelhetetlen csoda:

Hét fókuszatos láda.

Ezenkívül a pompás új műsor: A fiu büne. Az életből merített nagyhatású dráma. Neuke ötlete. Redkívül kacagtató.

A makrancos hölgy.

Vigjáték két részben, a legkitűnőbb színészek előadásában.

A hegedűs. Megható történet. IV-ik *Eduárd* gyermekei. Rendkívül érdekes felvétel.

A földközi tenger partján, Festői szép főlvétel természet után.

Helyárak: I. hely 80 fillér, II. hely 60 fillér, III. hely 30 fillér. Karzati ülőhely 50 fillér, Karzati állóhely 20 fillér. Gyermekek az I. és II. helyen a helyárak felét fizetik. 134

Az igazgatóság.

Kifőzött

törkölymag

soványdisznó és apró jószág-
nak való állandóan kapható
Iritz Sámuel özv. cégnél.

Eladó

a *Lonovics-sugarát* mentén levő lesi-beli földemből 300 négyszöglet egy vagy két házhelynek jutányos feltételek mellett eladók.

Dr. Kiss Pál.

Lapkihordó-fiuk

felvételnek a kiadóhivatalban.

Regény.

Ezerszer a halál torkában

(Egy idegen földrészekbe szakadt magyar ember csodás kalandjai.)

Elbeszéli: **Ő maga.** (114)

XII.

A visszanyert szabadság.

Vége egy nagy folyóvízhez értünk, mely a Cambridge öbölhöz képzelve észak-északnyugati irányban folyt. Azt hiszem, az Ord folyó volt. Itt tutajt ütöttünk össze, melyen könnyebben és urasan utazhattunk, mindenkor parton töltve az éjszaka.

Ez a tutaj rendkívül nagy volt úgy, hogy egész kényelmesen fel állhattunk s mozoghattunk rajta.

A lányok egyre erősebbek vídámabak lettek. Öltözetük, mint említettem, madárőrökből összetákoltszászerű mezőből állott, mely annyira összezsugorodott, hogy alig voltak képesek benne mozogni miért is *Yamba* változatosság kedvéért fiahordó-bőrből varrt nekik ruhát.

Amire a lányok napról-napra vídámabbak lettek, újabb balsejtelmek szállottak meg. Magam sem tudom, hogy támadt az a gondolat, de azt látszottak képzelni, hogy a vedőjök otthona többé-kevésbé civilizált ember lakása zongorával s a civilizált élet egyéb kellékeivel ellátva. Oly nagy volt kitérő örömlük, hogy pusztán csak egy velem barátságos vad nép törzs közé mennek, kik csak ab-

ban különböznek a többi ausztráliai emberektől, hogy bámulattal és rokonszeggel vannak eltelve irántam. Mikor először láttam ezeket a szegény leányokat a menhelyök előtt égett tűz fényénél, úgy néztek ki mint vénaszönyök, annyira soványak és elcsigázottak voltak; de most a mint a térs tutaj végig siklott a hatalmas Ord folyó hátán, lassankint visszanyerték fiatal külsejüket s valóban csinosak lettek.

A kínzó aggodalmak, melyek eltorzították arcukat, megszűntek s egész fesztellenül nevetgéltek és csevegtek.

Hasonlók voltak a madarakhoz, melyek csak most nyerték vissza szabadságukat.

Brónót mindjárt kezdetben megszerették és az is szerette őket s nagyon gyakorlati módon mutatta ki szeretetét irántuk az által, hogy a saját jószántából kijárt vadászni s apró kacsákat hordott haza új urnóinek.

Épügy a saját kedvteléséből bemutatva nekik összes fogásait a cigánykerekek vetésében. S ha a leányok a tövisektől vérző lábakkal tértek vissza kirándulásaikról, *Brunó* nyalogatta sebeiket s szeretete, rokonszenve jeleivel halmozta el őket.

(Folyt. köv.)

Szép elsőrendű zöld

here-széna

kapható

Iritz Sámuel özv. cégnél.

Gyógyszertár átvétel!

Ezennel szives tudomására hozom a nagyközönségnek, hogy a

Wéber & Bárány-éle a (Szegedi-utcai)

»Az Isteni gondviseléshez« címzett

gyógyszertárat megvettem.

Raktáron tartok mindennemű bel- és külföldi különlegességeket, kötszereket, stb. stb. Raktáron nem lévő dolgokat, a legrövidebb idő alatt meghozatok.

A nagyközönség szives támogatását kérve

SANDOR ZSIGMOND

gyógyszertártulajdonos.

206

Felhívás.

A „Makói Takarékpénztár Részvénytársaság e hó 26-án tartott közgyűlésén elhatározta, hogy az alaptőkét 1 millió 200.000 koronára emeli fel. A részvényesek elővételi jogukat 1911 december hó 21-ig gyakorolhatják.

Makó, 1911 december hó.

Az igazgatóság.

Egy jó órát szerezhetsz magának

vagy divatos arany- és ezüst ékszereket m. kir. fémjellel ellátva rendkívül jutányos árak mellett. Menyasszonyoknak és vőlegényeknek 10 százalék árengedmény. Erős vasuti és munkás órák pontosan beszabályozva jótállás mellett. Régi nagy tört aranyat a legmagasabb árban veszek vagy új tárgyakra becserélem. Különlegességeid divatos női órákban és ékszerekben. Midőn biztosítom a n. é. közönséget a legszolidabb kiszolgálásról, b. pártfogásukat kéri

VIDOR MANÓ órás- és ékszerész (20)

Makó, (főtér) az „Otthon“-kávéház mellett.

Aki arcának üdeségét s kezének, fogának
fehérségét meg akarja tartani csak
szépitőszereket használjon. Tubarózsa-krém az arc fényességét,
pattanásokat, arcráncokat megszüntet. Teljesen ártalmatlan!

Tubarózsa-kenőcs a legjobb sömör, szepő és májfolt elmulasztására!
tejtől az arc hófehér lesz!

Tubarózsa-hölgypor, Tubarózsa-szappan, Tubarózsa-szesz, Tubarózsa kölni viz, Tubarózsa-hajszesz, Tubarózsa-illat stb.

Tubarózsa-hajkenőcs a haj és bajusz növeését legjobban elősegíti! o o o o o

Az őszülő hajnak eredeti szint ad a Hajrengátor!

»Salofor« a kéz- és lábizzadást legbiztosabban megszünteti!
Minden gyógyszerek, bel- és külföldi különlegességek nagyraktára.

JENEI SZÉKELY LAJOS

gyógyszertára a »Szent István«-hoz

MAKÓN. (a róm. kath. templom mellett.)

Raktáron nem levő dolgokat meghozatok!

Egy jó magaviseletű
f i u azonnal felvétetik.
Kezdő havi
fizetése 12 korona.
Utolsó évben havi fizetése 20 korona.
Makói Független Ujság
nyomdájában.

Ertesítés!
Naponta friss, eredeti
kőbányai
gyári töltésű
MALÁTA-SÖR
kapható Iritz Sámuel özv.
cégnél.

NŐI FELÖLTŐK ÓRIÁSI VÁLASZTÉKBAN!

Legújabb őszi- és téli ujdonságokban;

színes angol áruból, posztóból, bársonyból és selyem-plüssből

o o Bébé- és leányköpenyek, felülről különlegességek. o o

Mértékszerű rendelesek elsőrangú munkásokkal saját műhelyünkben a leggondosabb kivitelben készülnek.

Menyasszonyi kelengyék! Fehérneműek!

Agynemű, francia és angol párna, ing, hálókabát, nadrág- és fűzővédő, paplan lepedő!

Csecsemő kelengyék.

Keresztelő párnák,

fejkötők és himzet

piqe paplanok.

Női bluzok a legizlésebb kivitelben.

(171) Szőrmeárak,

boák, muffok a legegyszerűbbtől a legfinomabb kivitelig.

Legújabb divatu

női- és leánykalapok!

Posztó, biber, selyem, bársony- és gyászkalapok állandóan raktáron.

Diszítések és alakítások

Pártos E. és Tsa Makó. Főtér, (az Otthonkávéház mellett)

MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

KÖNYVNYOMDA.

Készülnek:

Rovatos ivenk,
Számlák,
Zárszámadások,
Üzleti kártyák,
Árjegyzékek,
Kereskedelmi
nyomtatványok,
Névjegyek,
Szóró-cédulák,
Falragaszok.

Telefon-szám: 124.

Izléses kivitelű, hibátlan, tiszta munka. Ajánlja az újabb időben a mai kor igényeinek teljesen megfelelően villanyerőre berendezett műintézetét, mely a modern technika vívmányai szerint készít a legegyszerűbbtől a legdiszesebbig mindennemű nyomtatványokat.

Magyar gyártmányu papiros-raktár!

A MAKÓI FÜGGETLEN UJSÁG

POLITIKAI NAPILAP

Készülnek:

Irodalmi művek,
Folyóiratok,
Hírlapok,
Doktori értekezések,
Iskolai értesítők,
Körlevelek,
Meghívók,
Táncrendek,
Levélfek.

Telefon-szám: 124.

kiadóhivatala a legjutányosabb áron vesz fel hirdetéseket.

Nyomatott a „Makói Független Ujság“ villanyerőre berendezett műintézetében Makón.